

להצליח בכתיב!

כתיב נכון - כללים ותרגילים

מאירה מעדיה

ת"ד 7533, רמת גן 52175

רח' רימלט 12/3 רמת גן 52281

טל: 03-5740833

פקס: 03-6741276

נייד: 050-5706941

דוא"ל: contact@succeedinhebrew.com

אינטרנט: www.succeedinhebrew.com

הדפסה שנייה: 2009
כתיבה ועריכה לשונית: מאירה מעדיה
יעוץ ועריכה: הדר קרופניק, קני קרופניק
איורים: איריס מרקוביץ

נדפס בישראל בשנת תש"ע 2009
Published in Israel 2009
By Meira Ma'adia

© כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם

מאירה מעדיה

ת"ד 7533, רמת גן 52175
רח' רימלט 12/3 רמת גן 52281
טל: 03-5740833
פקס: 03-6741276
נייד: 050-5706941

דוא"ל: contact@succeedinhebrew.com

אינטרנט: www.succeedinhebrew.com

מסת"ב: 978-965-7493-10-6 ISBN:

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, לתרגם, לאכסן במאגרי מידע,
לשדר או לקלוט בכל אמצעי אלקטרוני אופטי או מכני,
או אמצעי המחשה אחר כל חלק מהחומר שבספר.

TO SUCCEED IN SPELLING HEBREW !

RULES AND PRACTICE

Meira Ma'adia

P.O.Box 7533, Ramat- Gan 52175, ISRAEL

12/3 Rimalt st. Ramat- Gan, 52281

Tel: +972-3-5740833

Cell: +972-50-5706941

Fax: +972-3-6741276

E-mail: contact@succeedinhebrew.com

Web: www.succeedinhebrew.com

Second Printed: 2009

Writing and Linguistic Editing: Meira Ma'adia

Consultancy and Editing: Hadar Krupnik, Kenny Krupnik

Printed in Israel - 2009

Published in Israel - 2009

By Meira Ma'adia

©All rights reserved by author and Akum

Meira Ma'adia

P.O.Box 7533, Ramat- Gan 52175, ISRAEL

12/3 Rimalt st. Ramat- Gan, 52281

Tel: +972-3-5740833

Cell: +972-50-5706941

Fax: +972-3-6741276

E-mail: contact@succeedinhebrew.com

Web: www.succeedinhebrew.com

ISBN: 978-965-7493-10-6

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, duplicated, copied, photocopied, translated, stored in a database or retrieval system, broadcast or recorded in any form or by any means electronic, optic or machanical without the prior permission of the author.

תוכן העניינים

1	הקדמה
3	מושגי יסוד
5	פרק 1: האות א'
5	1.1. במילות קישור
9	1.2. בשמות גוף, בשמות בני משפחה ובשמות בני-אדם
11	1.3. במילות שאלה, במילות שלילה, במילות קריאה ובצורות בקשה ופנייה
13	1.4. במשקלי הקטלה / אקטלה
	I. הקטיה - הקטלה
	II. הבטחה או אבטחה?
	III. אבחנה -> אבחן
20	1.5. במילים המביעות רגשות
25	1.6. בסיומת _____ אי
30	1.7. במילים לועזיות
34	1.8. מסכמים את האות א'
37	פרק 2: האות ע'
37	2.1. במילים המציינות זמן
43	2.2. במילים בעלות תוכן שלילי
48	2.3. במילים מעולם הצומח
53	2.4. במילים השאולות מעולם הצומח
56	2.5. מסכמים את האות ע'
57	פרק 3: האותיות א', ע'
57	3.1. בפי הפועל
60	3.2. פי הפועל א', הנכתבת, אך אינה נשמעת
62	3.3. בלי הפועל
65	3.4. מסכמים את האותיות א' - ע'
69	פרק 4: האות ה'
69	4.1. ה' הידיעה
69	4.2. ה' השאלה
69	4.3. ה' בסיומת הנקבה
69	4.4. ה' המגמה
69	4.5. ה' כתחילית בבניינים מסוימים בפועל
69	4.6. ה' בכינויי השייכות של הנסתרת

69	4.7	ה' בכינויי המושא לנסתרת
70	4.8	ה' כאות שורש
70	4.9	ה' במילות שונות
75	<u>פרק 5: האותיות א', ע', ה'</u>	
75	5.1	בלי הפועל
80	5.2	מסכמים את האותיות א' - ע' - ה'
83	<u>פרק 6: האותיות ח', כ'</u>	
83	6.1	בפ' הפועל
87	6.2	בע' הפועל
90	6.3	בלי הפועל
94	6.4	מסכמים את האותיות ח' - כ'
95	<u>פרק 7: האותיות א', ע'; ח', כ'</u>	
95	7.1	בשמות עצם מלעיליים (סגוליים)
101	7.2	מסכמים את האותיות א' - ע'; ח' - כ'
103	<u>פרק 8: האותיות כ', ק'</u>	
105	8.1	בפ' הפועל
108	8.2	בע' הפועל
110	8.3	בלי הפועל
111	8.4	כ' כמוספית (תחילית)
113	8.5	מסכמים את האותיות כ' - ק'
115	<u>פרק 9: האותיות ב', ו'</u>	
116	9.1	בפ' הפועל
120	9.2	בסוף מילה
	I.	בסוף הפועל והשם
	II.	בכינוי השייכות החבור של הרבים לנסתר
123	9.3	מן התנועות ו' ו-ט לעיצור ו'
126	9.4	ו' בפעלים שבהם פ' הפועל היא יוד בבניין נפעל
127	9.5	מסכמים את האותיות ב' - ו'
129	<u>פרק 10: האות ט'</u>	
129	10.1	במילים "רטובות"
133	10.2	בסוף שם העצם ממין זכר

137	<u>פרק 11: האות ת'</u>
138	11.1 כמוספית
	I. ת' בפועל
	II. ת' בשם העצם
144	11.2 ת' - האות הראשונה בשורש מרובע
149	<u>פרק 12: האותיות ט', ת'</u>
149	12.1 במילים לועזיות
	12.2 מסכמים את האותיות ט' - ת'
157	<u>פרק 13: האותיות ק', צ', ט'</u>
157	13.1 "שכנים שכנים..."
	צ' לצד ט', ק' לצד צ', ק' לצד ט'
	1. צט...
	2. קצ...
	3. קט...
163	13.2 מסכמים את האותיות כ' - ק'; ט' - ת'
167	<u>פרק 14: האותיות ס', ש'</u>
167	14.1 ס' או ש'?
173	14.2 ש בתחומים שונים
177	<u>פרק 15: קווים מנחים לסיכום</u>
177	15.1 שתי פנים לאות
180	15.2 מי מוספית, ומי שורשית?

- כללי הכתיב של מילים לועזיות, כמו:

TH - תי תאטרון THEATRE

T - טי ט ת

- קשר סמנטי בין מילים.

דוגמה: ע' בעולם הצומח: עלה, עץ, גבעול ועוד.

חשוב שהלומד ידע לנמק את הכתיב, ולא יחליט על כתיבת אות זו או אחרת לפי האינטואיציה.

מילים שאי אפשר לנמק את כתיבתן לפי השיטה המוצעת בספר - יש לרשמן בפנקס המיוחד לכך ולשנן.

תודה מיוחדת שלוחה לדי"ר נפתלי שטרן, אוניברסיטת בר-אילן, שנאות להדריך ולהנחות אותי בקושיות שנתעוררו בעת כתיבת הספר.

חן מעומק הלב לגב' חווה יערי, מפקחת באגף לחינוך מבוגרים, מחוז תל-אביב והמרכז, על הסיוע ועל הכוונה שהעניקה לי בחיבור זה.

לבסוף, ברצוני להודות לבנותיי ולחתניי, הדר וקני קרופניק, אירית ודן טויטו, שעברו על כל החומר, העירו הערות חשובות, והקדישו מזמנם וממרחם לעריכת הספר ולהוצאתו לאור.

לכל הלומדים הנעזרים בספר זה לשיפור הכתיב - בהצלחה !

מאירה מעדיה.

מושגי יסוד

1. **עיצור** (Consonant) הוא צליל הנוצר כשהאוויר היוצא מן הריאות נעצר בתוך הפה. למשל: [ג] [ד] [נ]. העיצורים מסומנים בכתב על-ידי אותיות: ג, ד, נ. כל אותיות הא"ב הן עיצורים חוץ מ"אהווי" (ראה סעיף 3, אימות קריאה).
2. **תנועה** (Vowel) היא צליל הנוצר, כשהאוויר היוצא מן הריאות נע בתנועה חופשית אל מחוץ לפה (ללא עצירה) למשל: e, u, a. התנועות מסומנות בכתב על-ידי סימני ניקוד X, X, X.
3. **אותיות אהו"י** - האותיות אהו"י יכולות לסמן הן עיצור והן תנועה, למשל: אָבָא (א - עיצור, א - תנועה); אֶהְבֶּה (ה - עיצור, ה - תנועה); וִילוֹן (ו - עיצור, ו - תנועה); מִיִּסְדִּים (י - עיצור, י - תנועה).
4. **פתח גנובה** - פתח גנובה היא סימנו של הצליל a הבא תחת ע', ח', ה' בסוף המילה, אך מבוטא לפניו.
כגון:
שומֵעַ, לשִׁמֵּעַ, מִשְׁמִיעַ (mashmia)
שׁוֹכֵחַ, לִשְׁכַּח (lishcoach), מִשְׁכִּיחַ
גְּבוֹהַּ (gavoah), לְגַבְהַּ, מְגַבִּיהַּ
הפתח הגנובה באה תחת אותיות ע', ח', ה', רק אם לפניו הצלילים: i, e, o, u. למשל: שִׁיחַ, (שִׁי(א)ח), שְׂבוּעַ, גְּבוֹהַּ, פּוֹתֵחַ.
אך אם לפניו הצליל הוא a, לא תבוא פתח גנובה, למשל:
שִׁכַח, צָבַע, גָּבַהּ
5. **דגש** - הוא נקודה בתוך אות □, המורה על הגייה מודגשת של עיצור.
להגייה נכונה חשוב להזכיר שבימינו, ההבדל בין הגיית אות דגושה לבין הגיית אות רפויה (ללא דגש) קיים בשלוש אותיות בלבד: ב (b), כ (k), וּפ (p), לעומת ב (v), כ (ch), וּפ (f).
6. **שורש** - אותיות היסוד של מילה. רוב השורשים בעברית הם בני שלוש אותיות: ס.ג.ר., י.ש.ב., קיימים גם שורשים בני ארבע אותיות: צ.ל.צ.ל., ת.ר.ג.ס.